

Nederland alleen in de wereld?

De wereld verandert in rap tempo. Voor een klein land als Nederland heeft dat grote gevolgen. Meer dan ooit hebben gebeurtenissen die zich ver weg afspelen, directe invloed op ons denken en daarmee op ons beleid. Al in 1980, in de eerste versie van ons Program van Uitgangspunten stond de conclusie dat het niet goed is om weg te kijken van de veranderende maatschappij: 'Wil het CDA een eigen bijdrage leveren aan de politiek, dan zal het oog moeten hebben voor de veranderende omstandigheden.' Nu, bijna veertig jaar later, is die stelling nog steeds relevant.

Robert Klaassen
Stagiair bij het Wetenschappelijk
Instituut voor het CDA

De meest recente revisie van het Program van Uitgangspunten werd vastgesteld in 1993, vier jaar na de val van de Berlijnse Muur en de wereldwijde, fundamentele politieke schok die erop volgde. De grote vijand van 'het vrije Westen', de Sovjet-Unie, viel uiteen. Vanuit de partij kwam de wens om een christendemocratisch antwoord op de toenmalige (politieke) problemen. Een ideologisch antwoord, voortkomend uit de kernwaarden solidariteit, gerechtigheid, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. Beleid moest niet gevoerd worden vanuit een beeld van vijandschap, maar vanuit het besef dat er een fundamentele verbondenheid bestaat met de ander.

Toen kwam 11 september 2001 en veranderde de wereld opnieuw ingrijpend. Conflicten in het Midden-Oosten gingen gepaard met aanslagen in Europa. Tezamen met het reeds oprukkende individualisme in de samenleving vormde dit de basis voor vervreemding tussen verschillende bevolkingsgroepen. In Nederland verscheen datzelfde fenomeen in de politiek, waar met name nieuwe partijen polarisatie aanwakkeren. Westerse landen lijken door deze interne verdeeldheid ook minder te zeggen te krijgen in de wereldpolitiek.

Je zou zeggen dat in dit decor, de overtuiging dat Nederland niet alleen in de wereld kan staan, terrein zou winnen. Het tegendeel blijkt waar, wat onder andere terug te zien was in de uitslag van het referendum over het

associatieverdrag met Oekraïne. De burger, onzeker en opgehitst door demagogie, neigt naar een leven achter de dijken. Gevestigde politici lijken dit gelaten te accepteren en durven schijnbaar geen ander geluid te laten horen dan wat 'de man in de straat' vindt.

Echter, datgene wat ons nu bezighoudt, hield ons in 1993 ook bezig: vluchtelingenproblematiek, oorlog in het Midden-Oosten, dreiging aan de oostelijke grens van Europa en de opkomst van nieuwe mogendheden als China. Dit betekent dat het christendemocratische antwoord van toen nog steeds toepasbaar is op het hier en nu. En dat antwoord is, nog steeds, de bredere blik. Waar sommigen uit angst of onverschilligheid Nederland willen afsluiten voor de buitenwereld, is het aan het CDA om te laten zien dat dit juist averechts werkt.

Juist te midden van vervreemding en onthechting kan het christendemocratische antwoord een baken zijn. Het CDA moet zich niet laten leiden door die vervreemding en het doorgeslagen individualisme, maar uitdragen dat wij niet op onszelf staan in de wereld en verbonden zijn met de mensen om ons heen. We moeten oog hebben voor de onthechte samenleving en tegelijkertijd verbinding zoeken met andere staten in het aanpakken van terrorisme, armoede en vluchtelingenproblematiek. Niet vanuit naïviteit, maar vanuit gedrevenheid. De huidige internationale politieke problemen kunnen alleen gezamenlijk worden opgelost. •

In deze rubriek bespreken medewerkers van het Wetenschappelijk Instituut bij toerbeurt hoe je vanuit christendemocratisch perspectief kunt kijken naar een voor cda-politici en bestuurders min of meer actueel thema.

Reageren op dit artikel?
robert.klaassen@wi.cda.nl